

Слатина - Манастир "Бръкновени"

Descriere

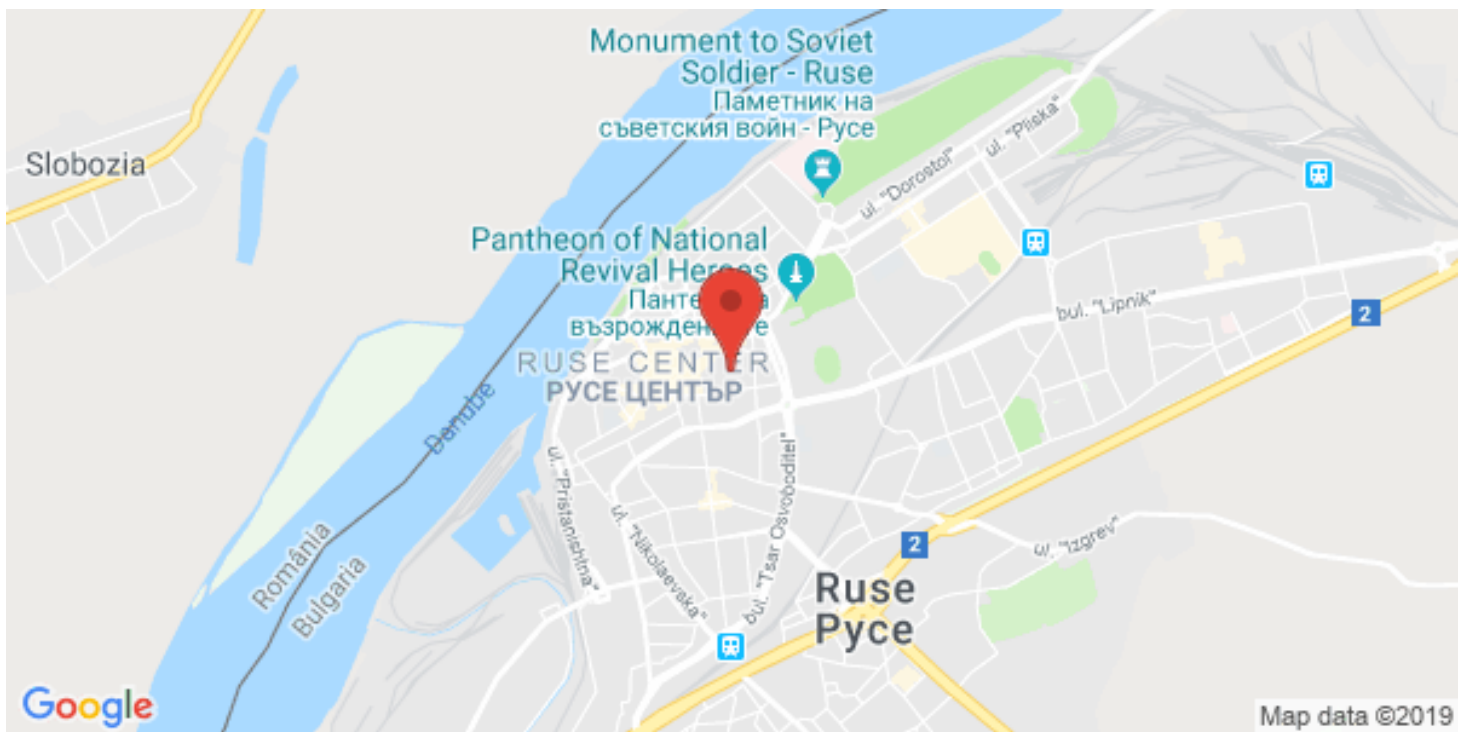
Църква „Св. Троица“ в гр. Русе

Descriere

Църквата е най-старата култова сграда в града. Издигната е върху ранно-християнска църква /катакомба/ от 5 в. Представлява солидна сграда, трикорабна базилика, като корабите са разделени от седем колони. Храмът е дълбоко вкопан в земята. Над входа по-късно е построено голямо кубе в руски стил, а камбаните на църквата са пет на брой. Има два параклиса. В единия - св. „Александър Невски“ от 1884 г., е подредена музейна експозиция от църковна утвар, а вторият, построен през 1886 г. е посветен на св. св. Кирил и Методий. Към храма е имало устроено килийно училище. Иконостасът е изпълнен от неизвестен майстор, както и иконите. През 1934 г. художникът Господин Желязков, руски възпитаник и проф. Стефан Иванов са поканени да го изографисат. От 1870 г. в храма действа църковен хор, който след 1900 г. е единственият такъв на държавна издръжка. През 1989-2000 г. се извършва реставрация и се поставят и витражни красиви прозорци на църквата. В катедралния храм са погребани четирима доростолско-червенски митрополити. Обявена е за културна ценност от национално значение.

Harta

Храм „Св. Георги“, гр. Русе

Descriere

Църквата е построена върху стар дървен храм от 1806-1812 г., изгорял по време на Руско-турската освободителна война. След издействано разрешение от османската власт, майстор Пено Никеоглу от Трявна я построява едва в 1843 г. Представлява голяма, дълбоко вкопана земята трикорабна базилика с изградени три олтара: централен - на св. Георги; северен - на св. Димитрий Бесарбовски, южен - посветен на св. Николай Мирликийски Чудотворец. Средният кораб на храма е отделен от другите чрез 6 дървени колони. Изографисан е от Апостол Христов, наследник на Дебърска школа, който по-късно е осъвременен с нов слой от проф. Никола Кожухаров и художника Цанко Георгиев. Иконостасът е произведение на Тревненска резбарска школа, изпълнен от Дончо Тодоров и Божко Стойнов, а по-късният иконостас е дело на проф. Иван Травницки. Иконите са също изпълнения на тревненска художествена школа от зограф Захарий Цанюв и Йоаникий папа Витанов през 1842 г. В комплекса около църквата е издигната камбанарията, строена през 1909 г. и по-късно през 1939 г., когато към нея е построен и параклис, посветен на св. Йоан Рилски. Построена е и църковна къща, в която се помещава библиотеката, заседателни зали и свещноливница (до 1930 г.). В храма се съхраняват частица от мощите на св. Георги, който е избран от 2002 г.

за закрилник на град Русе.

Harta

Манастир „Св. Димитър Басарбовски“

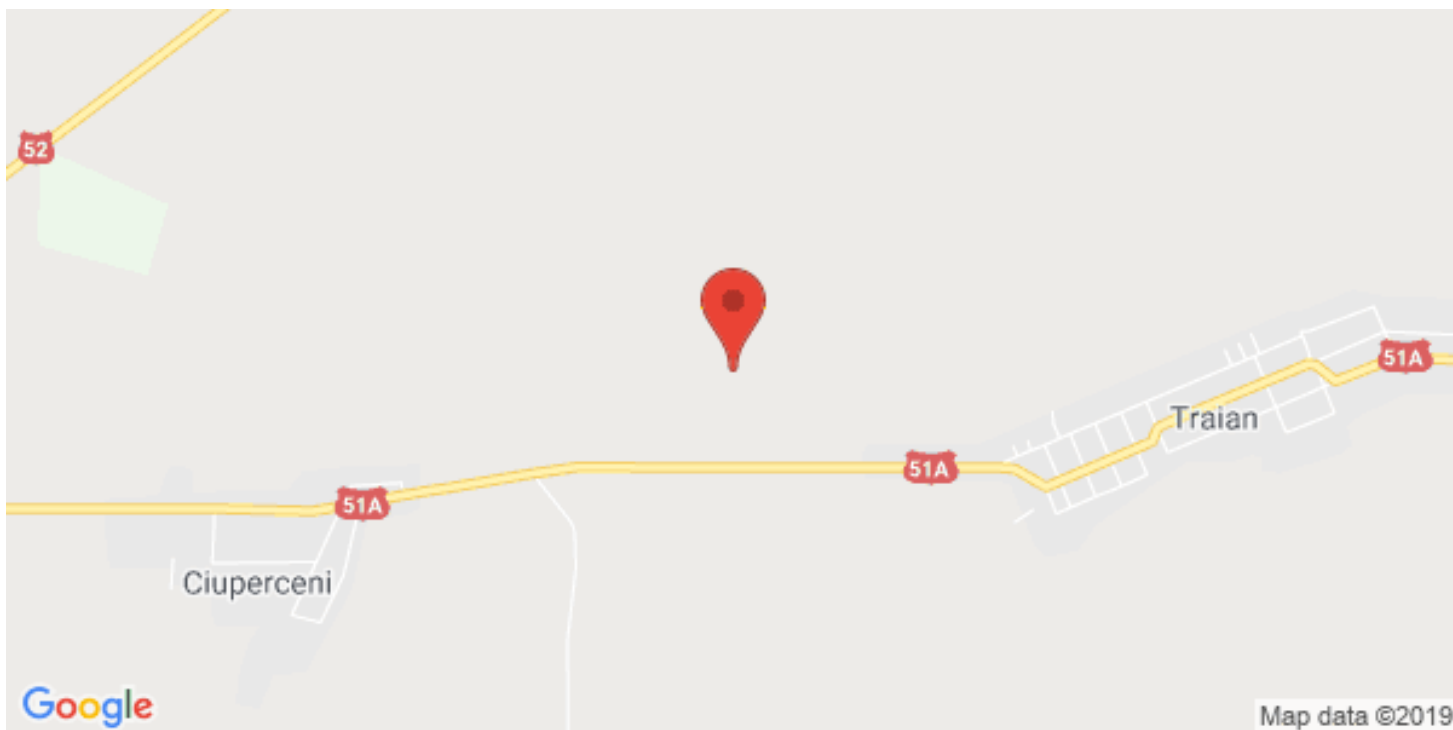
Descriere

Този манастир се намира недалече от гр. Русе в живописните скали покрай р. Русенски Лом и е единственият действащ скален манастир. Това е паметник с висока архитектурна, културна и религиозна стойност. Част е от веригата скални манастири по река Русенски Лом. Построен е по времето на Втора българска държава, като по това време е бил препълнен с монаси, изпълнени с вяра към Бога и с желание за пречистване и скромен живот. През 15 в. манастирът е владение на великия влашки войвода Иванко Басараб, чиято дъщеря царица Теодора е първата съпруга на българския цар Иван Александър (1331-1371 г.). Според преданието, Иванко Басараб може би е създал манастира, или е бил негов дарител. Манастирът носи името на Димитър Басарбовски, известен още като св. Димитър Нови. Той е историческа личност, роден и живял в селото Басарбово. Когато намерил манастира в скалите, той заживял в него като отшелник. Отличавал се с голяма религиозност, чистота в мислите си към Бога и с любов към животните. Когато почувствал, че умира, си направил гроб между два камъка до реката. По-късно тялото му било намерено нетленно и е било погребано в църквата на родното си село, изградена на мястото на къщата му, а после било пренесено в манастира. Първоначално църквата се наричала “Св. Йоан”.

Издълбана е дълбоко в скалата, като на входа ѝ се намира нишата, в която е живял св. Димитър Басарбовски. От иконите най-ценно е изображението на св. Димитър Басарбовски, както и житийни сцени от 1803 г. Липсват стенописи, като такива има отвън на стените на двете килии. Иконостасът датира от 1940 г. В бившата костница на манастира днес има музейна експозиция за историята му и църковна утвар. Върху скалите са останали средновековни графити с човешки и животински изображения. След първата Руско-турска война от 1774 г. мощите на светеца са пренесени в Букурещ, в патриаршеската църква „Св. Св. Константин и Елена“. Вярва се, че мощите му са спасили Букурещ от чума през 1774 г. Личността на св. Димитър Басарбовски е силно почитана на Балканите, особено от румънския народ и затова е обявен за небесен закрилник на Румъния. Неговата памет се тачи на 26 октомври, както в Румъния, така и в скалния манастир до с. Басарбово. През 2005 г. Румънската патриаршия дарява частица от мощите на светеца на манастира.

Harta

Църква „Св. Четридесет мъченици“, Велико Търново

Descriere

„Св. 40 мъченици“ е може би най-известният храм в гр. Велико Търново. Построен е и изографисан е още през 13 в. Храмът е изграден в чест на победата на цар Иван Асен от 9 май (Св. 40 мъченици) през 1230 г. над епирския владетел Теодор Комнин. На мястото му имало некропол от 11 в., като се смята, че тук се е намирала по-късно църквата „Св. Богородица“, която била част от главния царски манастир „Великата лавра“. Храмът представлява продълговата триапсидна базилика, с шест колони вътре, костница мавзолей и две галерии. През 18 в. турците я превръщат в джамия и унищожават стенописите и иконите ѝ. Църквата „Св. 40 мъченици“ е уникална поради епиграфските си паметници, сред които колоната на хан Омуртаг, Асеновата колона и колоната от Родосто на хан Крум, върху които има надписи, осветляващи българската средновековна история. Тук са погребани цар Калоян (1207 г.), царица Ана Мария, Ирина, св. Сава Сръбски. На това място е открит гробът на цар Калоян, както и неговият пръстен с надпис и печат. През вековете на своето съществуване, църквата многократно е преустройвана. Ползвана е за важни национални събития, като например

обявяването на независимостта на България от цар Фердинанд през 1908 г. Църквата е със статут на архитектурно-строителен паметник от национално значение.

Harta

Църква „Св. Четиридесет мъченици“, Велико Търново

Descriere

Най-популярната средновековна старина във Велико Търново е построена и изографисана през 13 в. в чест на победата на цар Иван Асен на 9 май (Св. 40 мъченици) през 1230 г. над епирския владетел Теодор Комнин. Преди нея е имало некропол от 11 в. и вероятно тук по-късно се е намирала църквата “Св. Богородица”. Това е бил главният царски манастир “Великата лавра”. Представлява продълговата триапсидна базилика, с шест колони вътре, костница мавзолей и две галерии. В църквата има запазена стенопис от 13 в. През 18 в. турците я превръщат в джамия унищожавайки стенописи и икони. Църквата “Св. 40 мъченици” е уникална заради епиграфските си паметници: колоната на хан Омуртаг, Асеновата колона и колоната от Родосто на хан Крум, тъй като тези надписи осветляват българската средновековна история. Тук са погребани цар Калоян (1207 г.), царица Ана Мария, Ирина, св. Сава Сръбски. Тук е намерен гробът на цар Калоян, както и неговият пръстен с надпис и печат. През вековете църквата многократно е преустройвана. В нея са ставали важни национални събития, като например е обявена независимостта на България от цар Фердинанд

през 1908 г. Църквата е обявен паметник от национално значение като архитектурно-строителен.

Harta

Храм „Успение Богородично“ във Велико Търново

Descriere

Църквата се намира в квартал „Асенов“, точно срещу друга църква - „Св. 40 Мъченици“, на левия бряг на река Янтра. Построена е върху стара средновековна църква, в която цар Калоян положил мощите на св. Филотея Търновска. Днес мощите на светицата се съхраняват в Куртя де Арджеш, Румъния. През 14 в., жената на Иван Александър, Теодора от Влахия, дъщеря на Басараб I, е изпратена тук, против волята ѝ, да стане монахиня. През 1843 г., църквата е реставрирана и изографисана, но към края на 19 в. фреските в нея са заличени. През 1923 г. църквата е реставрирана. Има купол и една абсида, и е заобиколена от тухлен зид. Старите икони са най-ценното притежание на храма. Тук се намира чудотворната икона на св. Петка с надписи на гръцки език, датираща от 1854 г., дарена от един турчин, тъй като излекувала болното му дете. По-голямата част от иконите на църквата са от 16-19 в., от 16 в. са и иконите на Богородица и Христос Спасител. Част от иконите са принесени тук от намиралите се в съседство средновековни църкви. Иконостасът в храма е изработен от майсторът Илия Косев, височината му е 4 метра. Имало е стар иконостас, който е изчезнал. През

2005 г. църквата е изографисана отново.

Harta

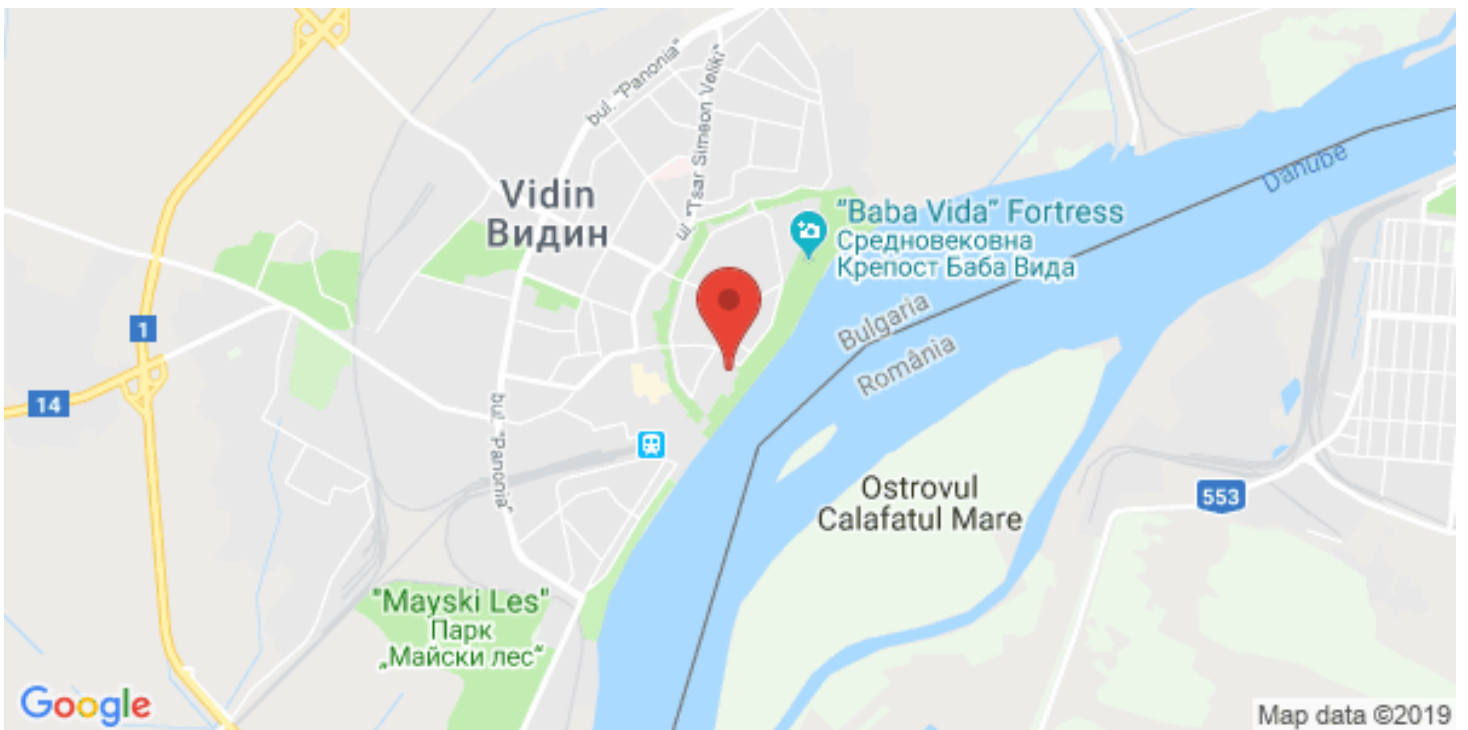
Храм „Св. Николай“

Descriere

Храмът „Св. Николай Мирликийски“ е съставна част от комплекс, включващ още църквата „Св. Пантелеймон“, сградата на Видинска Св. митрополия, мавзолея на екзарх Антим I и епархийското училище. Митрополитската църква „Св. Николай“ е построена през 1926 г. В архитектурно отношение сградата представлява трикорабна кръстокуполна базилика, с апсида и притвор, с две галерии на север и юг и една на западна страна. Църквата има доста внушителен ексетитор - голям купол, две симетрично разположени кули над централния вход, а фасадата е раздвижена посредством достатъчно на брой кръгли и сводести прозорци. Интериорът се отличава с красивите си мозайки като решение за пода и стените, за които се твърди, че са изработени в Берлин, Германия. Дебърски майстори са изработили стенописите и иконите. Южната стена изобразява св. Николай Чудотворец.

Harta

Манастир „Успение Богородично“, Арбанаси

Descriere

Кратко представяне: Манастирът се намира по пътя между Велико Търново и Горна Оряховица, на входа на село Арбанаси. Построен е по време на Второто българско царство, при управлението на династията на Шишмановци. След падането на Търновската крепост под Османска власт, манастирът едва оцелява, но е бил изоставен поради това, че е бил многократно разрушаван. През 17-18 в. местните жители го изграждат отново. След 1716 г. са изградени множество жилищни и други сгради, които моделират комплекса на съвременния манастир. Входът е от север. Църковният параклис е с типичната за Арбанаси архитектура. Камбанарията е построена през 1863 г. Църквата е изцяло изографисана. Има уникални сцени от 1600-1603 г. и от 1704 г. В църквата се съхраняват мощите на св. Модест и св. Екатерина, както и някои други реликви от злато и сребро.

Harta

Храм „Св. Архангел Михаил“ в Килифарево

Descriere

Манастирският комплекс се намира по пътя за прохода Хаинбоаз на 14 км от Велико Търново и на 5 км от с. Килифарево на р. Белица. Основан е през 1348-1350 г. от видния представител на Търновската книжовна школа св. Теодосий Търновски. Манастирът е превърнат в книжовен голям център, като през него са минали около 460 духовници от онова време като патриарх Евтимий Търновски, Ромил Видински и др. След падането на Търново през 1393 г. той е разрушен от турците. Възстановен е през 1718 г., после отново разрушен през 1793-98 г. Възстановен е през 1842 г., когато майстор Колю Фичето изгражда новата църква „Св. Димитър“ и жилищните сгради. Старата църква „Рождество Богородично“ се превърнала в параклис. До тях е построен и втори параклис. Има интересни стенописи в църквата и в параклисите. Иконите са дело на майстори от Тревненската живописна школа. Интерес представлява иконата на св. Иван Рилски. Старият позлатен иконостас също е с икони от тревненци. Днес манастирът е девически. В него може да се настаняват туристи в стаи с отделен и общ санитарен възел.

Harta

Преображенски манастир „Преображение Господне“

Descriere

Преображенският манастир се намира на 7 км. от гр. Велико Търново, на левия бряг на р. Янтра, близо до с. Самоводене. В началото е бил метох на Ватопедския манастир в Света гора. Основан е от цар Иван Шишман и майка му царица Теодора-Сара (14 в.) и поради това е известен още като „Шишманов“ манастир или „Сарин“. През Второто българско царство е най-голямата църковна обител в региона. Манастирът е на четвърто място по големина в страната. След падането под османска власт на Търново през 1393 г., е опожаряван от турците, а по-късно е възстановен от монах Зотих през 1825 г. Манастирът има форма на правоъгълник, с двор, покрит с калдъръм. Главната църква „Преображение Господне“ е строена от Димитър Софийнлията (1834 г.), а след неговата гибел от Уста Колю Фичето и Иван Бърната през 1837 г. Църквата е триапсидна, кръстовидна, еднокуполна, изградена изцяло с дарения. Уста Колю Фичето строи камбанарията с часовника, а по-късно през 1863 г. върху стария подземен параклис „Св. Андрей“ и малката църква „Благовещение“. До същата 1863 г. майстор Колю Фичето издига големия вход и южното крило с малката гостна. По-късно са изградени трапезарията, магерницата и игуменарницата. Цялата зография в църквата, отвън и вътре, е била възложена на друг голям майстор Захарий Зограф от Самоковската школа (1851 г.). Стенописите отразяват сцени от целия „Покров Богородичен“, Благовещение, Рождество Христово, Сретение, Бягството в Египет, Древо Христово (Дървото на Христос). Изключително ценен и интересен е изографисаният от Захарий Зограф календар с Колелото на живота, изобразяващо суетния живот в лъжовния свят. В манастира има музейна експозиция с изключително стари ценни ръкописи и книги. Манастирската света обител е действащ мъжки манастир.

Harta

Църква „Св. Троица“ в гр. Свищов

Descriere

През 1867 г. възрожденският майстор Колю Фичето от Трявна строи една от последните си творби - православната църква „Св. Троица“. Тя е построена на най-високото място в крайдунавския град Свищов. Храмът представлява трикорабна базилика, с централен купол и още три такива, с характерните кобилици по външната фасада, с ритмично членене и редуващи се слепи арки и каменни корнизи. Апсидата е с вълнообразна форма. Камбанарията е дело на майстор Генчо Новаков, построена е през 1886 г. Църквата е с уникален строеж, поради двете си портални колони, въртящи се около оста си. Майстор Антон Станишев от Дебърската школа е изработил иконостаса. Многобройните икони са рисувани от Николай Павлович от гр. Свищов (79 броя) и Данаил Несторов, потомък на Дебърски майстори - 120 броя. Руският император Александър II е дарил шестте църковни камбани с образи на християнски светци.

Harta

Параклис-мавзолей „Св. Георги Победоносец“, гр. Плевен

Descriere

Най-значимата историческа забележителност от Руско-турската Освободителна война 1877-1878 г. в гр. Плевен е православният храм-мавзолей, построен в памет на войниците, загинали при обсадата на града през 1878 г. Това са 31 000 руснаци и 7 500 румънци. Тук, в криптата на мавзолея, са погребани техните останки. Построен е през 1903-1907 г. по повод 30-годишнината от Освобождението на България. Проектант е арх. Пенчо Койчев. Художниците Иван Мърквичка и Антон Митов са изработили иконостаса. Параклисът е в българо-византийски стил, кръстокуполен с кръстни рамене. Има централно кубе с височина 24 м. и четири странични такива. Фасадата е изпълнена с хоризонтални пояси от тухли и камък върху площ от 452 кв. м. Параклисът е включен в 100 национални обекта.

Harta

Храм „Св. Троица“ в Плевен

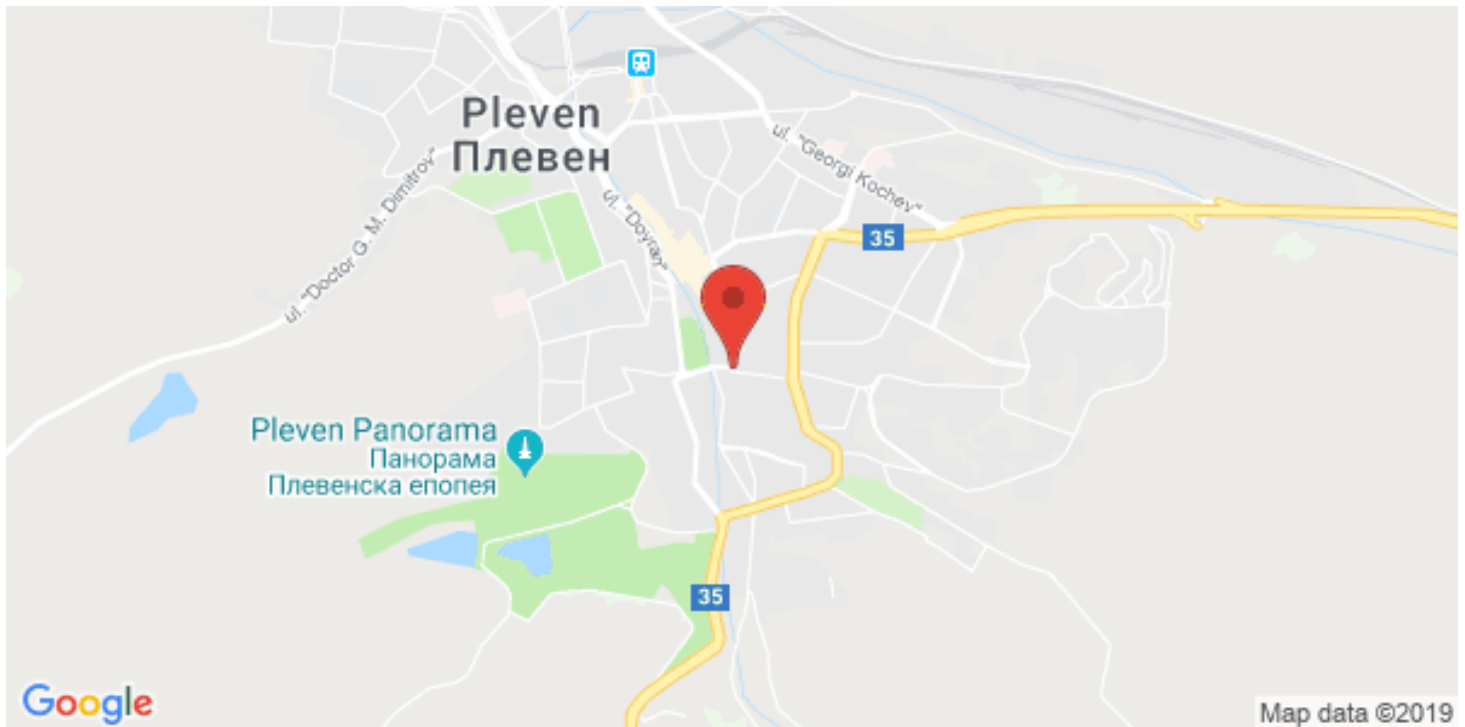
Descriere

През 1870 г. на мястото на църквата „Св. Троица“ е имало малък храм и килийно училище. Желанието на цялата общество било да има още един храм. Проектът за нова църква бил изготвен през 1893-1898 г. от арх. Вячеслав Гаварда, а строителството поел Иван Околийски, предприемач от гр. Трявна, като всичко било под патронажа на кмета на града. Осветена била едва през 1912 г. Църквата е висока, масивна, каменна и тухлена, величествена трикорабна базилика, едноапсидна, с притвор на запад, с три кубета, със стълби, водещи до входа на храма. Колоните в наоса са римски. Иконостасът е висок и плътен. Иконите са сътворени от Данаил Несторов и братовчед му Овентий Исачев, Алекс Василев и Адолф Седов (1899 г.), майстори от школата на Галичник (Македония). Изографисана е от проф. Илия Пефев, наследник на Дебърски майстори (през 1940-46 г.).

Harta

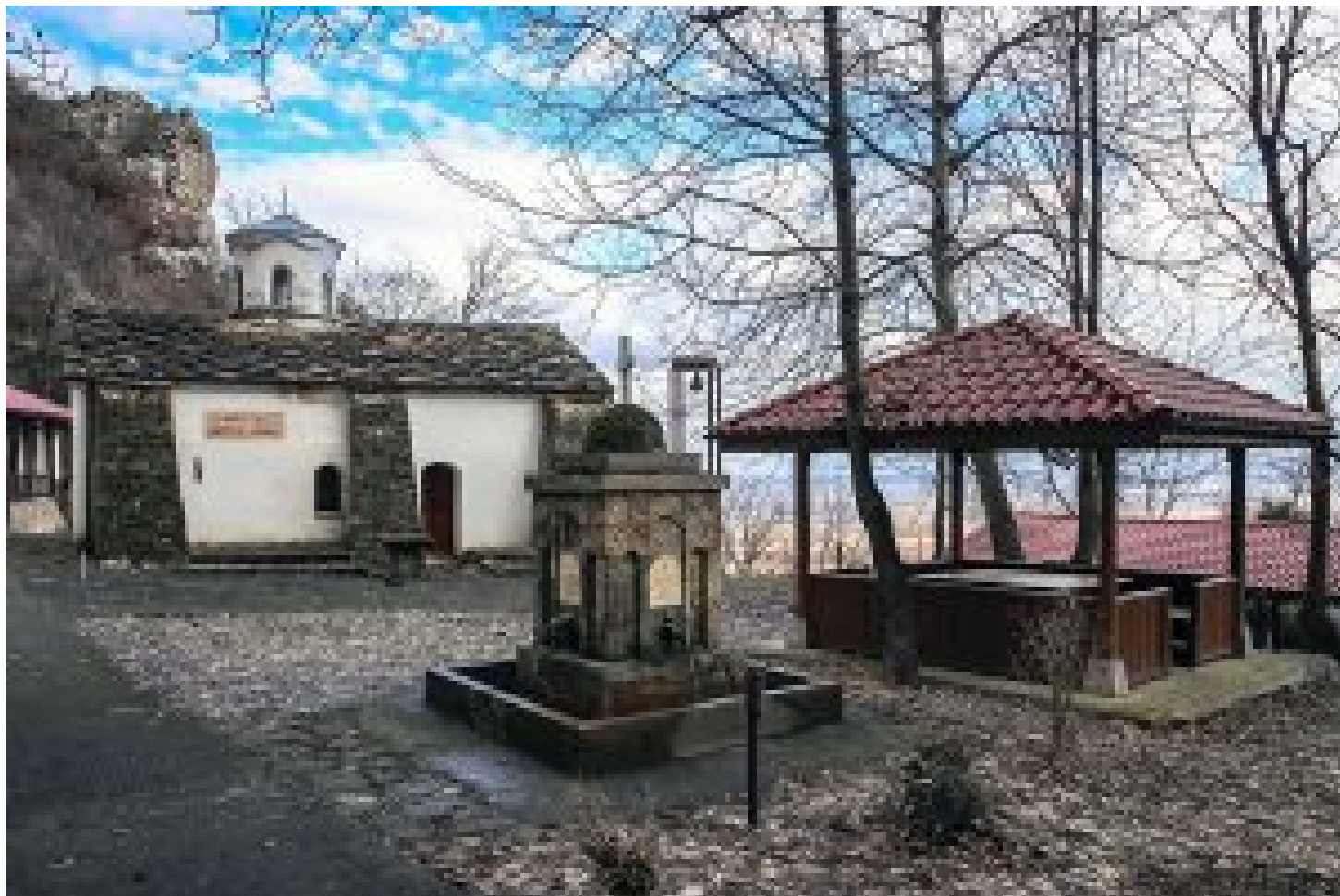

Манастир „Иван Пустѝ“

Descriere

Манастирът е разположен недалеч от шосето Враца – Монтана, на около 7 км от пътя за кв. „Биктрец“ гр. Враца и на около 5 км преди отбивката за с. Бели извор. На мястото му е имало старо тракийско светилище около 4-1 хил. пр. Хр., а покъсно през средновековието е имало крепост наречена „Касина“. Много пъти е разрушаван от турците, а в сегашния си вид е от 1894-1928 г. Ремонтиран е през 2008 г. През съществуването си е имал различни имена - манастирът Касинец, Св. Йоан Богослов, Св. Йоан Рилски, Пустѝ. Сградата на църквата е еднокорабна, едноапсидна, с купол, покрита с цепени плочи и шест контрофорса на север и юг. В скалите над манастира има пещери, служили за обиталище на монаси. Небесният закрилник на България - св. Йоан Рилски, е живял в една от тях, а именно пещерата „Постница“. В нея са се запазили стенописите. Около 7 в. в манастира идват да работят чипровските майстори Никола, Пала и Костадин от Чипровци, представители на Чипровската златарска школа, прочутата по онова време. През 1611 г. те изработват тук щедьоври, останали досега - кръст с позлата

и цветни камъни с два лъва с надпис за манастира. В златарското ателие са изработвани кръстове, иконки на св. Георги, който бил изобразяван с фес. Ателието на чипровските златари е с много голям принос за развитието на художествените занаяти близо 200 години. В обителта имало и меднощампарска работилница. Освен като център на художествени занаяти манастирът бил и книжовен център през Възраждането, в който са работили Йосиф Брадати, поп Тодор Врачански. Имало е килийно училище. Иконите и иконостасът са дело на Тодор Маньов, представител на Тревненска школа. В стенописите се откриват три живописни слоя, съответно от 11 в., от 16 в. и от 19 в.

Harta

